

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristopno peti-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotić).

Zapisnik

tretjega zaupnega shoda slovenskih roditeljev v Gorici se je vršil dne 9. februarja 1896. v dvorani „Goriškega Sokola“ na trgu sv. Antona št. 2.

Zbranih je bilo na povabilo šolskega odbora od dne 7. febr. 1896. nad 350 slovenskih roditeljev in njih zastopnikov, vsi iz Gorice.

Podnačelnik Josip Hrovatin odpravil je zborovanje ob 11. uri predpoldne, pozdravil toplimi besedami navzoče ter naznanil, da načelnik šolskega odbora, visokorodni g. grof Alfred Coronini-Cromberg je po drugih nujnih opravkih zadržan, udeležiti se današnjega shoda.

Prečital se je zapisnik II. zaupnega shoda od dne 5. januarja t. l., kateri se je sprejel in potrdil soglasno in posebnim oduševljenjem.

Načelnikov namestnik je naznanil, da današnji III. zaupni shod se je sklical iz namena, da se bode razpravljalo in sklepalo radi prostorov slovenske mestne šole in radi pouka slovenskih otrok, dokler mestna občina ne izpolni ministrskega ukaza, velečega, na naj nemudoma poskrbi slovenski šoli primernih prostorov v sredi mesta.

Dalje je prečital in raztolmačil g. podnačelnik odlok vis. c. kr. ministerstva od dne 16. dec. 1895. št. 19621., s katerim se je rešil utok I. zaupnega shoda od dne 24. novembra 1895. radi podturnske vojašnice. Na to je predlagal gosp. Delak naslednje resolucije, zadevajoče omenjeni odlok vis. c. kr. ministerstva:

1. Slovenski roditelji v Gorici, zbrani na zaupnem shodu dne 9. februarja, izražamo svojo nevoljo in grajo, da je slavni c. kr. mestni šolski svet goriški zadržal celih 17 dni rešitev našega utoka od dne 24. novembra 1895., predno se je izročil našim zastopnikom, ter izrekamo opravičeno željo, naj bi se v bodoče ne godilo več kaj takega.

2. Slovenski roditelji v Gorici, zbrani na zaupnem shodu dne 9. februarja, se ne

ujemamo z odlokom vis. c. kr. ministerstva za bogočastje in uk od dne 16. dec. 1895. št. 29621., v kolikor odreduje isti, da naj se slovenska javna ljudska šola v Gorici nastani začasno v Catinellijevi vojašnici pod Turnom ter nalagamo šolskemu odboru, naj uložijo zoper to naredbo utemeljeno pritožbo na c. kr. upravno sodišče.

3. Slovenski roditelji v Gorici, zbrani na zaupnem shodu dne 9. februarja, se popolnoma ujemamo z odlokom vis. c. kr. ministerstva za bogočastje in pouk od dne 16. dec. 1895. št. 29621., v kolikor ukazuje, da mestna občina goriška naj nemudoma ukrene, kar treba, da se priredi stalno, pravno šolsko poslopje za slovensko javno ljudsko šolo v Gorici, in v kolikor pozivlja veleslavni c. kr. deželni šolski svet, naj poskrbi ako treba tudi s primernimi posilnimi sredstvi, da se takoj zasnujejo v to potrebna dela, oziroma, da se prične pravočasno zidati novo poslopje, ako ne bi se mogli dobiti drugi primerni prostori.

4. Šolskemu odboru nalagamo, naj zahteva od veleslav. dež. šol. sveta, od vis. c. kr. ministerstva in morda še od drugih oblastij, da se prav gotovo in v najkrajšem času izvrši omenjeni ukaz vis. c. kr. ministerstva za bogočastje in uk z dne 16. decembra 1895.

Po kratki razpravi in med navdušenim odobravanjem sprejele so se nasvetovane resolucije nespremenjene in soglasno.

Potem je sporočil g. načelnika namestnik o upisovanju v slovensko mestno šolo, o otvoritvi šole in o dotičnih javnih razglasih ter o delovanju šolskega odbora in deželnih poslancev v tem oziru.

Slednjič je nasvetoval, naj bi zaupni shod sprejel v tej zadevi:

5. Odločno protestujemo proti temu, da je mestna občina goriška kljub našim neprestanim prigovorom in prošnjam otvorila slovensko ljudsko šolo zunaj mesta v neprimernih in nezdravih prostorih med gnojišči in smetišči, od katerih je otrokom dohod

nevaren, obtežen, celó nemogoč, kamor ne moremo in ne smemo pošiljati svojih otrok, ako hočemo izpolnovati dolžnosti, katere nam nalaga človeška in božja postava glede na njih zdravje in življenje, na njih telesno in krščansko odgojo, kamor bi morala šolska oblast braniti, da se pošiljajo otroci, a ne ukazovati;

6. odločno protestujemo proti temu, da se nam niso naznanili dnevi za upisovanje v slovensko mestno šolo v našem jeziku, ki je veljaven v mestu in v deželi; da se je zavrnilo toliko naših otrok brez postavnega razloga; da za 371 sprejetih otrok so na razpolago le štiri šolske sobe in štiri učne moči;

7. odločno protestujemo proti temu, da se hočejo imenovati za slov. šolo začasne podučiteljice kljub § 26. dež. zakona od dne 10. marca 1870;

8. a najodločneje protestujemo proti temu, da se je slavni c. kr. mestni šolski svet, proti izrečnemu ukazu velesl. dež. šol. sveta, branil naznaniti začetek nove javne ljudske šole v slov. jeziku tako, da je moral velesl. dež. šol. svet, to storiti;

pristržno zahvalo izrekamo slovenskim dež. poslancem, ki se tako krepko potegujejo za naše pravice v šolski zadevi;

jednako zahvalo izrekamo šolskemu odboru, ki nas je sklical k današnjemu shodu, čegar vse dosedanje korake odobrujemo in potrjujemo iz srca, kateremu izražamo svoje zaupanje in katerega prosimo, naj še dalje tako častno vrši izročeno mu nalogo.

Zaupni shod je sprejel z glasnim odobravanjem in burnimi živio-klici soglasno vse nasvetovane resolucije brez premembe in brez prigovora.

Sklenjeno in podpisano.

Podnačelnik šolskega odbora sklenil je zaupni shod ob 12. uri in 30 minut. — Očetje in matere so čestitali in zahvaljevali g. podnačelniku na požrtvovalnem trudu ter se potem razšli v najlepšem redu.

Podlistek.

Slepčovodja.

Slika iz bosanske prošlosti. — Hrvatski spisal Ivau Lepušić; poslovenil Ivau Čestimir.

(Dalje).

II.

Ko se je nekega večera solnce nagibalo v zaton, pričel se je razlegati jok po celem mestu. «Kuga je prišla od one strani morja, skrijte se, ljudje!» svarili so klicarji po mestu. «Kuga je umorila adži-Miralima, umorila bega-Vidača in njegovo deco». Katoliške in pravoslavne žene prihajajo nagloma iz hiš; druga drugi pripovedujejo, v katero kočjo da se je podala kuga, jedna drugo opominja, naj reče deci, naj je ne nazivlje «kuga», marveč «kuma», da pobira samo slabotno deco, da jim ne zatara rodu in plemena. Pse priklepajo na dvorišča, ker se kuga boji pšov. Kjer dobe kakega ljutega psa, vodijo ga od hiše do hiše, ga dražijo, da laja in tuli, da odpode kugo od hiše. Jedna gospodinja opominja drugo, naj očisti

hišno posodo neočiščeno, ogrebe jo in zastrupi s svojo slino, a kedor je iz takega kroznika ali iz take sklede, gotovo umrje.

Kristijani pripovedujejo, da je to šiba božja, ker so fratri zapalili samostan v Rami, ko pa se je vnela cerkev, vzdignila se je iz požara tolika svetloba, da je segla do neba.

Turki pak pripovedujejo, da jim je Bog poslal kugo, ker so se vsi Turki na Udbini dali krstiti in se tako izneverili prerokovi veri.

Ko je napočilo jutro, ni bilo hiše v turškem delu mesta, kjer ne bi gorel ogenj na dvorišču.

Hodže *) hodijo iz jedne hiše v drugo, da hitro opravijo svoje obrede, raz stolp pa uče koran, vrstico za vrstico, in poročajo, kdo da je umrl. A kedo jih posluša, ko hiti vsakdo z upognenim hrbtom, kakor da je že kuga na-nj sela, brez ozira domov, da se čvrsto zapre! Vse prodajalnice in vsa skladišča v mestu so zaprta; otroka ni videti nobenega. Katoliki in pravoslavni spremljajo vedno po pet mrličev nakrat na pokopališče.

*) hodža-turški duhovnik.

To je bilo leta 1690., in ondaj je kuga morila po vsej Bosni.

Tudi slepčevskemu hanu kuga ne prizanese. Najpreje umori Antovo pomajko. Anto izkoplje nad hanom na hribu grob. Stojan in Mijat mu pomagata pokopnico nesti k grobu, in pokopljejo jo brez svečenika in brez navadnih pogrebnih molitev, Anto privede svoja sodruga s pokopališča, pa tudi ona že občutita bolečine. Okoli polnoči popadejo silne muke Stojana in Mijata. Stojan premine, Mijat pa pokliče Anta, poda mu svojo tovarišico — javorove gosli, in mu dé umirajoč: «Anto, brate! Na, vzemi si javorove gosli, jaz pa moram, kakor vidim, oditi k Bogu; širi ž njimi dedovsko slavo, spominjaj se dobrot našincev, zločine pa povračaj.... in spominjaj se svojega pobratima Mijata!»

Ker je celo noč sijala mesečina, izkoplje Anto do zore grob, v katerem naj bi pokopal dva pobratima. Anto meni, da mu pomoreta Jozo in Omer mrtvece nesti k grobu, toda že so tudi njiju napale muke. Ko to vidi Salkica, stisne v roko svojo šarkijo, se opre na palico in pobegne v mesto, da javi Ra-

Domače in razne novice.

*** Ceste na Goriškem.** O priliki smo poročali, da državni proračun obsega letos lepe zneske v podporo državnim in drugim cestam na Goriškem. Danes nam je poročati, da tudi deželni zbor se je spomnil v letošnjem zasedanju javnih del z večjimi svotami nego v prejšnjih letih. Ali kar je več vredno, je to, da vsled nekaterih deželnih podpor da država še veliko večje zneske za dolična dela. Dežela je obečala za cesto v Trenti 5.000 gld., po 1.000 na leto; država bo prispevala k temu delu z zneskom 15.000 gld., po 3.000 na leto. Za okrajno cesto iz Kanala skoz Avče do Vogrščka da dežela 15.000 gld. podpore v treh letih, po 5.000 na leto; država da pa v isti namen 50.000 gld. tudi v treh letih. Za cesto po Braniški dolini se potrebuje še 23.000 gld.; od teh dajo bližnje občine in posestniki 4.400 gld. v svetu in delu; dežela da 4.600 gld. in sicer letos 2.400 gld. ter naslednji dve leti po 1.100 gld.; država da pa v letih 1897. in 1898. ostalih 14.000 gld. Približno enako se bo godilo s cesto iz Kostanjevice skoz Zapotok do Vrhovlja, ko bodo dodelani načrti, ki se izdelujejo pri okrajnem glavarstvu v Gorici. V Furlaniji je dovolil deželni zbor podporo 15.000 gld., ki se izplača v treh enakih letnih obrokih, da se odpelje voda Mondina, ki poplavlja svet okolo Flumičela po večkrat na leto, v Isonzat, in da se tako odstrani nevarnost in škoda po povodnji. Država bo prispevala k temu delu v treh letih s skupnim zneskom 25.000 gld. Deželne podpore omogočijo, da se dobijo tudi državne precej obilne podpore za navedena dela.

Pa tudi navadne podpore za ceste in mostove so letos nekoliko obilnejše od onih prejšnjih let, in sicer deloma z oziróm na to, da lani se niso delile nič. Cestni odbor komenski dobi 1300 gld., sežanski 1300, ajdovski 1000, goriški 1600, črvinjanski 2800, tržiški 1200, tolminski 1200, bolški 400, cerkljanski 200, korminski 1200 in županija Kožbana 600 gld. Goriški cestni odbor da 400 gld. od omenjene podpore za cesto Vrhovlje — Krasno — Višnjevik; korminski cestni odbor da ves znesek 1200 gld. za most čez Reko in za popravo okrajne ceste pod Dobravem. Tako pride na Brda vsega skupaj 2200 gld. Cerkljanski cestni odbor da navedenih 200 gld. za napravo jezov nad mostom v Stopniku. Omeniti je, da podpora kanalski cesti pride tudi drugim hribovskim krajem v korist, ko bo cesta dodelana. Občini Romans se je dala podpora za napravo jezov ob Versi 1000 gld.; za pogozdenje ob Lokavščeku pa 600 gld. Navadna podpora za ceste in jezove znaša letos 16.200 gld., druge podpore, ki se izplačujejo še le v 3 ali petih letih, pa okroglih 38.000 gld.

*** Nedostojni lepaki.** — Iz Gorice nam pišejo: Mraz je pretresel moje patrijotično

slovansko srcé, ko sem sprehajajoč se po Gorici, zapazil po goriških voglih neke lepake, ki vabijo naši Avstriji pripadajoče Italijane na pustni torek v tukajšnje gledišče. To je sramota, to je škandal, da se pustijo razobešati v krščanski Gorici taki ostudni naravnost pohujšljivi lepaki. Lahonski brezmo-ralni „gospodi“ ne zadostuje še to, da je lepak napolnjen s **peterooglatnimi zvezdami**, ampak na levi strani lepaka stoji na pol naga ženska, ki je naravnost škadal in veliko pohujšanje. Otroci pa zijajo to nesramnost z odprtimi ustmi. In taki lepaki se razobešajo v avstrijski, krščanski Gorici!

*** Goriška Čitalnica** je imela v nedeljo vsakoletni veliki ples. Sponesel se je dobro. Udeležba precejšna, razun — ozadja. Mnogo je gospode, ki bi povečala veličastnost v tem prvem slov. društvu, a ne prihaja. — Mnogo dam je bilo v okusnih opravih. Nastopili so tudi pritlikovci s Sneguljico. Delili so darove, zasoljene z izvirnimi dovtipi. Jeden se je oglasil:

Pač pa malo je slavno
Tiskarjevo delo,
Ki vedno le črni
Kar bilo je belo.

Ljubki pritlikovci so znali vedno pravo ubrati. — Sviral je vojaški orkester 12 mož; isti bo drevi pri Sokolu.

*** Mesto živinozdravnika** je razpisano v Splitu (Dalmacija). Čas natečaja izteče 20. marča. Plača znaša 700 gld. letnih, 180 gld. za voz, gld. 150 za vsako izvirno spričevalo ter stanovanje v naravi. Ako je kje kak Slovenec živinozdravnik, naj prosí to službo, kajti na Primorskem so take službe — bele vrane. Natančne pogoje izvedó lahko v naši tiskarni.

*** Narodne pripovedke v Soških planinah.** — V 47. snopiču „Slovanske knjižnice“ je izšla že tretja zbirka narodnih pripovedk v Soških planinah, največ iz Kobarida in okolice; zapisala sta jih Jos. Kenda in A. G. — Prva dva snopiča iz peresa urednikovega sta obrnila na se pozornost tudi znamenitega dunajskega lista „Literatur der österreichischen Volkskunde“, ki je prinesel o obeh obširnejšo oceno. Urednik dr. M. Haberlandt se je bil na to obrnil do našega urednika, katerega je vabil v krog svojih so-trudnikov, ponujaje mu visoko nagrado. — To smo omenili v dokaz, koliko pozornosti so zbudile te pravljice celó zunaj slovenske domovine. — Tretji snopič obsega na 96 straneh 19 pravljič, med njimi jedno („Mladi kralj“) v verzih. Uverjeni smo, da tudi tretji snopič bo vzbujal občo pozornost in delal čast — našim lepim planinskim krajem ob Soči in vrlemu ljudstvu, ki prebiva po njih. — Cena snopiču v razprodaji 18. kr. Naročnikom po 15 kr. s poštino vred.

*** „Slovenska Zveza“** v Št. Petru je priredila v nedeljo zopet krasno veselico. Ob-

činstva je bilo polno dvorano, a kar je glavno — domačinov. Petje je bilo izborno; tudi igra se je povsem dobro doigrala; enako deklamacija. — Le vstrajno naprej! Čast možem, ki se trudijo za tolik napredek tega mladega društva!

*** Srebrna poroka.** — Podgorski župan in deželni poslanec g. Anton Klančič praznoval je 15. t. m. s svojo cenjeno g. soprogo srebrno poroko v krogu svoje rodbine, prijateljev in znancev. Bog mu daj doseči tudi slavnost zlate poroke! (Ob enem je 25-letnica županovanja).

*** Lep pogreb.** — Pretekli četrtek ob 2. pop. je umrla gospa Hermina Kragelj, soproga znanega gosp. gimnazijskega profesorja. V soboto ob 2. pop. je bil pogreb; udeležba je bila velika — samega odličnega občinstva. Tudi štirje gimnazijski razredi (učenci) so poklonili vence, katere so nosili za krsto dijaki sami. — Na pokopališče je spremlilo pokojnico večje število ožjih prijateljev in prijateljev potrtega g. profesorja. — Naj počiva v miru! Naše iskreno sožalje g. profesorju K.!

*** Ljudske spremembe l. 1895. v Gorici.** — Porok je bilo 145. rodilo se jih je 540, umrlo pa 825. Razmerje med umrlimi je toliko, kolikoršno redko kje drugod. Res je sicer, da imamo tu bolnico, od koder prihajajo ljudje od vseh strani — navadno umirat; res je tudi, da vabi Gorica od raznih strani bolehné ljudi, — vendar je razmerje preveliko. Odgovor prepuščamo našim modrim mestnim očetom!

*** „Goriški Sokol“** bo imel drevi od 8. naprej svoj običajni vsakoletni ples. Letos ni maškade, ker je bila že več let zapored; vendar bodo dopuščeni kostumi, ako katera oseba uprav želi takó priti k plesu. — Opozarjamo, da vsak neud mora imeti vstopnico, sicer mu bo vstop zabranjen. — Zaradi majhnih prostorov se je vstop precej omejil. Udje v društveni opravi ne plačajo vstopnine. Takó bo zanaprej najbrže tudi pri drugih slavnostih. To naj vspodbudi vsakega uda, da si omisli društveno opravilo.

*** Zanimivo priznanje.** — „Corriere“ od sobote se pritožuje, da po ulici Parcar v Podturnu ni mogoče hoditi; ko je zmrzlo, je vse leđeno, razoročano, — a ko se segreje, nastane silno blato, da ni mogoče pregaziti ulice. — Hvaležni smo „Corrieru“ na tem priznanju. Ako se pa slavni oficijozus pritožuje na tak način proti ulici Parcar, tedaj veljajo stokrat ostrejšje pritožbe za blatno ulico Lunga. In po tej naj bi hodili slov. otroci po štirikrat na dan? Nikdar!

*** Prvo poluletje** na srednjih šolah goriških je končalo v soboto. Čujemo, da je bila kvalifikacija zelo ostra, kajti vsak gg. profesorjev smatra svoj predmet za najimennitniši, za neizogibno potrebo. Kjer pa pred-

šid-agi: da se mu zdi, da je prokletstvo palo na slepčevski han in da njih same umori.

Anto ostane sam sameat, dva tovariša mrtva na tleh, dva druga pa na smrtni postelji.

Vzame široko desko, zavalí vznak na nje Stojana, priveže ga na dveh mestih z vrvjo, ga tako vleče do groba in zavalí va-nj; isto stori tudi z Mijat-om. Vsakokrat pa z vrelimi solzami zalije grob svoje pomajke.

Dopoldan koplje že nov grob za Joza in Omera. In tako tudi njiju vleče na pokopališče in pokoplje.

Vse to stori Anto brez svečenika in brez hodže. Ko ostane sam sameat na osamelem domu, prične moliti k Bogu; zdi se mu, da mora tudi on sedaj umreti, in ves se strese pred težko mislijo: «A kedo pokoplje mene samotnika?»

Zaskrbi ga tudi Salkica, ker mu ni povedal, kam da ide, kuga pa sledi vsaki človeški stopinji.

Salkica je odšel naravnost k Rašid-agi, da mu javi žalostno vest.

Rašid-aga leži na ležišču v krčevitih mukah, pri njem pa stoji njegovi trije sinovi. Ko mu pove Salkica, da je kuga umorila Antovo pomajko, Stojana in Mijata, in da Omera in Joza že težko dobi živa, tedaj prične aga v molitvi hvaliti Višjega in reče slednjič sinovom:

«Deca moja! Jaz moram umreti, „Hairiše“ naj kakor doslej služi v zavetišče slepim sirotam. In ako Bog dodeli, da nas Anto preživi, skrbel bode kakor doslej s celim srcem za-nje».

To izgovorivši aga pobledi, se skrči, stemni se mu pred očmi, še enkrat dahne, potem pa izdahne svojo blago dušo.

«Oče nam je umrl!», zavpijejo žalostno sinovi. Salkica kot slepec ni videl, kako da je izdahnul dobrotni aga; še le tedaj, ko začuje sinove, se obrne, udari s palico sem in tje, in po sredi tipajoč dospe do vrat. Neka bol mu hoče raztrgati prsi. Stopi na ulico, a od vseh strani čuje jok in bolestno vpitje. Ljube plakajo za svojimi dragimi, otroci za očetom in materjo, stariši za ljubimi otroki. Kogar sreča, nihče ga ne pozna, nihče mu ne reče: «Daj, Salko, Salkica,

udari na šarkijo, zapoj kako pesem!» Vse ide mimo njega žalostno, tiho, — mrtvaško, praznično. Vse pa se mu zdi še strašnejše v večni noči njegove slepote. Ko dojde v sredo mesta, je tu vse mrtvo; ne sliši glasu od nikoder, kakor da je napočila poslednja noč; samo pasje lajanje pretrga mrtvo tišino in včasih tudi kak krik bolestnih prsij, prihajajoč iz mestnih poslopij.

Dolgo, dolgo tava, da dospe do osamljenega hana. Na vratih pokliče Anta, a ne dobi odgovora; zakliče še trikrat, a nihče mu ne odgovori. Vsede se na prag k odprtim vratom, iz katerih puhti zaduhel vonj mrtvih teles, stisne glavo v dlan in zajoče....

Anto je pokopal Joza in Omera.

Ko ide po hodniku, ozre se v prazno slepčevsko sobo, obstane in vzdahne: «Vse sem vas spremil pod zeleno odejo, tudi vaju, najmlajša tovariša, Joza in Omera — — — a kje je še moj Salko — — —».

Salko se stegne, se drsa, in Anto ga opazi na pragu hana.

(Dalje pride).

meti sami niso zadoščali, da morajo ubogi stariši plačevati šolnino, tedaj je prišla na vrsto npravno obnašanje ali pa pridnost, kjer je red malce „poskočil“. Stariši — zdaj pa v žep po 15 gld., država bi prišla na boben, ako jih ne daste!

*** Ruski izseljenci.** — Iz Galicije se izseljuje ljudstvo kar v trumah v Ameriko; židje poberejo ljudstvo vse, kar imá, da mu ne ostane drugo nego izseliti se. — V petek je prišlo skozi Gorico do Kormina 47 ruskih rodovin iz Galicije z 237 osebami. Ali italijanska vlada jih ni pustila čez mejo, ker niso mogli dokazati zadosti denarnih sredstev za pot do Genove in dalje v Ameriko. Iz Kormina so jih pripeljali nazaj v Gorico; na kolodvoru so se odigrali ganljivi, srce pretresujoči prizori. — Iz Galicije so odpotovali čez Ogersko na Reko, z Reke pa so hoteli po nasvetu agenta čez Genovo v Brazilijo. Ker potujejo brez potnega lista le s krstnico in drugimi listinami, ne morejo niti posamičniki naprej. Izselili so se iz Galicije, ker ne morejo doma živeti in ker ne marajo robotati poljski šlahti za 15 kr. na dan in s tem se živeti. Brezsrčni agent je dobil 10 gld. od vsake rodbine, torej 470 gld., in jo je popihal. Gorisko redarstvo pa voha brezuspešno za njim. Izseljenci ne marajo nazaj v domovino. V to jih ne morejo prisiliti ne lepa prigovarjanja, ne redarji, ne žandarji, — pa tudi krdelo vojakov z bajoneti ne. V Gorici so že 5, v vagonih pa 8 dnij. O končni usodi v „Soči“ več.

*** Pripis.** — Danes od 4. pop. dalje jih nekoliko pogosté nekoji Slovenci; prispevke sprejema naše uredništvo do 3. popoldne. Kdor čuti bedo nesrečnih slovanskih bratov, katere so pregnali iz domovine čifutske pijavke, naj stegne usmiljeno roko!

*** Vročekrvni Goričan.** — Dne 11. t. m. zaprli so nekega Ivana Cadorini-ja, ker je upil v kavarni „Schwarz“ „Ev v v a l' Italia!“ Mož je bil v službi pri Gorupovih daci in je vsled tega odpuščen iz službe, čeprav je sedaj na prosti nogi.

*** Potreba novega društva.** — Na zadnji naš članek pod tem naslovom smo prejeli več spodbujevalnih dopisov, s katerimi se izjavljajo rodoljubi pripravnimi, položiti nekaj na žrtvenik domovine. Radi preoblega gradiva priobčimo te misli v „Soči“.

*** Iz Medane** je prišla v laške in nemške časopise vest, da pri prekopavanju dveh vinogradov so našli tamkaj mnogo redkega starinskega denarja velike zgodovinske važnosti. — To je časnikarska raca! Naša pošena delavna Medanca sta s prekopavanjem še le zagrebla v zemljo zaklad, ki bo nosil, upajmo, stoteren sad v zlahtni briski kapljici!

*** Iz Tolmina** nam pišejo: „Tu imamo znanega živinozdravnika, rodom Goričana in trdega Laha. Dela nima skoro nikakega, ker ga služba sama ne daje, ljudstvo ga ne kliče, a sam si dela ne zna najti, da bi koristil ljudstvu s svojim znanjem in lepim prostim časom. To pa vse zaradi tega, ker ne umeje ljudstva, med katerim živi, ker mu to ljudstvo tudi ni pri srcu, da bi se malce pobrigal zanj. — Tukaj bi potrebovali moža, ki umeje naš jezik in naše ljudstvo in imá srce zanj; potem dobí živinozdravnik vedno polne roke dela, kajti ljudstvo je potrebno in tudi željno — pouka. Živinozdravnik naj bi prirejal predavanja iz svoje stroke, ljudstvo bi ga rado poslušalo. Takó bi prišel tudi z ljudstvom v dotiko, spoznal bi vse razmere v okraju in — svojo službo bi izborno opravljal v korist okraju. Takó je pa meste živinozdravnika v Tolminu brez koristi, denar je vržen v vodo; živinozdravnika imamo le za „parado“. Dajte nam živinozdravnika, ki bo sposoben za naš okraj, ki živi največ od živinoreje!“

*** Nekaj za obrtnike.** — Trgovinski minister je predložil poslanski zbornici načrt obrtne preosnove. Načrt je odklonil zahteve, naj se uredi obvezne preskušnje pomočnikov in mojstrov, trgovci da morajo dokazati svojo usposobljenost, ter naj se konfekcionarjem prepove delati obleko po vzeti meri; načrt pa poostruje vse določbe glede dokaza usposobljenosti za obrtnike in razširja delokrog obrtnih zadrug.

Zanimivosti iz podturnske šole. — Število otrok raste; od 5. t. m. se vrši pouk že v treh razredih, — v vsakem je po jedna deklica. Še ena deklica, potem utegne res poslovati štirirazrednica s — štirimi otroci.

Modrijan Nemo v „Corrieru“ je svetoval, naj šolo zaprejo in potem „lahko noč“ Slovenci, češ, dokazalo se je, da slovenska šola v Gorici — ni potrebna. Nemo — jte prežvekovati take bedarije!

Iz Trsta smo dobili zopet dopis, kateri nam je poslal bivši vojak g. P. K—r. On pravi, da v ono poslopje bi nikdar ne poslal svojih otrok, ker je zelo vlažno in nezdravo. Ko so se bali kolere, so par sob popolnoma izpraznili, da nikdo ni prebival notri.

Mestni šolski nadzornik prof. Culot je nadzoroval „Slogino“ šolo in zapisal vse otroke, ki so se vpisali v novo mestno šolo a hodijo v „Slogino“.

Podanih je bil cel kup utokov, a vse spi. Knez Hohenlohe pač pridno dreza. No, kmalu se snide državni zbor, — in tedaj, upamo, bo konec uplivanju kneza H. Čas bi že bil, da vlada enkrat resno stopi na noge v obrambo zakona in — državnega ugleda.

Predelska železnica. — V deželno-zborskem poročilu v „Soči“ prinesli smo resolucijo, katero je sprejel naš dež. zbor soglasno; v njej se jasno naglašala neizogibna potreba predelske železnice. — Ali skoro v istem času se je izrekla za železnico čez Ture in Predel tudi trgovska zbornica v Trstu, ki je v tem pogledu eden najmerodajnejših sodnikov; tržaška trgov. zbornica je dala s svojim soglasnim sklepom mogočno moralno zausnico deželnemu zboru tržaškemu, ki se je izrekel za železnico Divača-Loka-Ljubelj. Zelo zanimiv je bil govor g. Alfreda Escher-ja, ki je temeljito pobijal vse razloge nasprotnikov te železnice. Razvijal je v svojem govoru razvitek tega vprašanja od znamenite seje državnega zbora dne 30. marca 1870., ko so Poljaki, Slovenci (žal!) in tržaški poslanci ušli z dvorane in s tem onemogočili sklepčnost zbora. Govoril je o vseh projektovanih progah in prišel do sklepa, da predelska železnica je svetovnega pomena, dočim bi bila n. pr. železnica Divača-Loka le krajevnega pomena. Pobijal je dalje mnenje, da predelska železnica bi bila v strateškem (vojaškem) pomenu kvarna; saj ste jo predlagali že dve vladi l. 1870. in in 1872. in tudi vojaški list „Armeeblatt“ je za njo. Govornik zaupa v modrost vlade in se nadeja, da kmalu izpolni želje Trsta v tem pogledu. Ob enem je izrekel svoje začudenje, da italijanska stranka v Trstu in Istri se poteza za železnico Divača-Loka. (Nam se pa ne zdi čudno. Saj smo že često odkrito povedali, da ista stranka ne želi nijedne železnice z notranjimi avstrijskimi deželami, kajti srce jo vleče le proti jugu; zato se ogreva za tako črto, ki je najslabša in o kateri vé, da se ne bo gradila.) — Vitez Stalitz (ob enem državni poslanec) je dejal, da pod sedanjo vlado imamo največ upanja, da se ta železnica zgradi, kajti ministerski predsednik in finančni minister sta za drugo železniško zvezo s Trstom, le radi ene ali druge črte da se je treba zjediniti. Escher je dalje dokazal, da se nikakor ni bati, da bi železnica čez Ture prišla v korist Benetkam in v škodo Trstu, kajti po predelski železnici bi se okrajšala pot do Trsta nasproti Benetkam za 80 km.

Ta sklep tržaške trgovinske zbornice je toplo pozdravila polvladna „Triester Zeitg.“, ki je izrekla nado, da visoka vlada se čim prej odloči za označeno železnico.

S soglasnim sklepom dež. zbora goriškega in trgov. zbornice tržaške je poskočilo upanje, da se uresniči vendar enkrat hrepenenje naše prebivalstva v Soski dolini, t. j. da v bližnji prihodnosti bo žvižgal „lukamatija“ po svetovno znameniti progi — Soska dolina-Predel-Ture. Dal Bog!

Tretji zaupni shod slovenskih starišev se je vršil v nedeljo od 11. do 12^{3/4} pop. Udeležilo se je okoli 350 očetov, mater ali njih zakonitih namestnikov. Zborovanje je bilo zelo živahno, često zares viharo. Tu

sem naj bi prišli tisti, ki silijo slovensko deco v podturnsko podrtijo, da bi videli, s koliko odločnostjo se tudi najbolj priprosti stariši upirajo Catinellijevemu poslopju. Čuli so se umes mnogi smešni klici: Oblice naj hranijo notri! Petoral naj kuhajo tamkaj! Kostanj naj lupijo! itd. Vsi so pa odločno zatrdjevali, da v Podturen ne bodo pošiljali otrok. Shod je sklenil več jako umestnih resolucij. O zborovanju je bil spisan in podpisan zapisnik, katerega prinašamo na prvem mestu.

Pri shodu se je tudi dognalo, da je lažnjiva „Corrierova“ pisarija, kakor da slovenski otroci napadajo italijanske na ulici, pač pa, da je uprava nasprotno resnica. Ako se pa naši otroci ne dajo ne pretepati ne zaničevati, marveč da pošteno reagujejo na napade, kdo jim to zameri? V čast si štejemo, da je naša mladina taka! Sicer je obče znano vzgledno vedenje slovenske mladine.

Zborovalci so se razšli s perečim pričanjem v srcu, da se jim godi v neobčutljivi krivici, proti kateri so izrekli veljavnim potom svojo ogorčenost. —

Kdor vidi toliko narodno zavest, tolik narodni ponos, ki se je vzbudil in gori zdaj z živim plamenom tudi v najnižjih vrstah slovenskega prebivalstva — materia prima! kakor je dejal „Corriere“ — tega se mora skoro lotiti skušnjava, da je vesel sedanjih odnošajev, kajti nasprotniki naši so s svojim besnim ravnanjem pripomogli do tolike narodne zavesti. Še malo — in kipelo bo! Nam ne v škodo!

Avita cultura. — Ko je čital 10. t. m. dr. Ateksij Rojic svojo interpelacijo, je neki laški mladenič, star okoli 20 let, večkrat zagodrnjal: porco! porco! Neki Slovenec je slišal to brezobraznost, pogledal ga je parkrat ostro, — in pobalinu je zlezlo srce v hlače, da se je umaknil. Malo je manjkalo, da predrznež ni pobiral svojih zob po tleh. Unesel je peté.

„Urša moja draga“ — kje si? — Pred nekaj tedni je bilo oddano na pošti v Gorici priporočeno pismo z naslovom: „Naj prejme Urša moja draga“. Ali slavna pošta seveda ni mogla najti ljubljene Urške, ki je običajala v srcu neznanega odposiljalca pisma; zato je uvrstila pismo v seznam onih pisem, katerih pošta ni oddala. Ta seznam je priobčil tudi tržaški uradni list. — To pismo je pošta tudi odprla, kakor se redno godi z enakimi pismi, in našla notri — desetak. Naznanjamo ta dogodek tudi mi, da se oglasi ljubljena Urška in prejme pri pošti vsaj desetak, ako jej že niso mari srčni vzdihi „njegovi“. Najbolje bi pa bilo, ako bi se oglasil odposiljalec sam ter se izkazal pri goriški pošti s potrdilnico (recepisom), kajti desetaka je vendarle škoda. To mu bodi v pouk, da slavni pošti je treba razkrivati tudi take srčne skrivnosti in povedati, katera Urška mu tiči v srcu.

Novosti na goriškem pokopališču. — „P. L.“ piše: Več let že nevoljno gledajo revnejši Goričani, Slovenci in Lah, mokrotno, ilnato pokopališče. Ni ga bilo pogreba v deževju, da bi ne bili glasno obsojali mesto, ki jim noče oskrbeti holjšega, človeku dostojnejšega pokopališča, zato, ker so bili sami priča, da vse mrličke pokladajo v vodo. Pritožbe so se širile, poslanci so opozarjali vlado na neprimernost pokopališča, komisija za komisijo je ugibala in razkovala, ali je pokopališče dostojno ali ne. Mesto se je seveda upiralo z vsemi močmi, ker nima denarja, ker hoče imeti vedno in povsod prav. Zmagalo je. Vendar moralo je kako osušiti mokrotno pokopališče. Kmalu si je umislilo novo nedostojnost. Razkopalo je prostor, kjer se pokopujejo odrasli in otroci, položilo precej globoko debelega kamenja, nato drobnejšega in slednjič zemljo, izkopalo dva globoka, recimo vodnjaka, kamor naj bi se stekala voda, da bo pokopališče bolj suho. Res se že steka, sesalnica jo goni na površje, koder je tekla poprej po jarku, na še ne rabljen del pokopališča, a sedaj teče po jarku, na nižji del pokopališča. Kdor opazuje vodnjak od blizu, zapazi, da z vodo se stekajo vanj tudi tekoči ostanki mrličev. Že sedaj po zimi je težko pre-

našati smrad, ako se pogleda v vodnjak, kaj pa bo v vročih dneh? Jarek, koder teče izsesana voda, je ves rumen. To je grozno, to je nekrščansko, da se še tako dela z ostanki — katoličanov, katere imenuje sv. Pavel naravnost — svetnike.

Novačenje. — C. kr. namestništvo v Trstu objavlja, da se bode letos vršilo novačenje v posamičnih okrajih v tem-le redu: A) v Trstu: dne 2., 3., 4., 5., 6., 7., in 9. marca. — B) v pokneženi grofiji Goriški in Gradiškanski: v Gradiški dne 2. in 3. marca; v Korminu dne 4. in 5. marca; v Gorici (mesto) 6. in 7. marca; v Gorici (okolica) 9., 10., 11. in 12. marca; v Ajdovščini 13. in 14. marca; v Kanalu 16. in 17. marca; v Bolcu 23. marca; v Cerknem 26. marca; v Sežani 10. in 11. aprila; v Komnu 13. in 14. aprila; v Trzinu 22. in 23. aprila; v Červinjanu 24., 25. in 27. aprila. — C) v mejni grofiji Istri: v Kopru dne 11., 12., 13. in 14. marca; v Pulju 16., 17., 18., 20. in 21. marca; v Labinu 23. in 24. marca; na Voloskem 26., 27. in 28. marca; na Krku 30. in 31. marca; v Čresu 2. aprila; v Lošnju 7. aprila; v Motovunu 8., 9. in 10. aprila; v Rovinju 9. aprila; v Pazinu 11., 13. in 14. aprila; v Poreču 11. in 13. aprila; v Buzetu 15., 16. in 17. aprila; v Bujah 15. in 16. aprila; v Piranu 18. in 20. aprila ter v Podgradu 20. in 21. aprila.

Rinaldinijeva kapitulacija — pred Venutti - Maranijem. — Česar ni hotel storiti c. kr. mestni šolski svet — naznaniti namreč otvorjenje slovenske šole s slovenskimi oglasi — storil je to sam namestnik Rinaldini kot predsednik deželne šolskega sveta za Goriško. Po voglih so bili nabiti m a j h n i o g l a š č i c i, s katerimi je naznanil deželni šolski svet slovenskim starišem in skrbnikom, da je bila odprta dne 20. pr. m. nova slovenska javna ljudska šola v bivši Catinellijevi vojašnici. Kaj je mislil doseči predsednik dež. šolskega sveta goriškega s tem, da je naznanil otvorjenje slovenske ljudske šole z doslej nenavadnim načinom? Gotovo le to, da ustreže svojim Benjaminom v mestnem starešinstvu ter da jih reši naloge, da morajo oni razglasiti otvorjenje slovenske šole v slovenskem jeziku in da tako ne razžalijo italijanskega čuta Gorice.

To postopanje je značilno. Deželni šolski svet je naložil nekaj podrejeni oblasti, katera je ukaz vrgla pod klop, a višja oblast je to zaušnico utaknila v žep. Klasični odnosi!

Zanimiva izjava. — Dr. Frapporti je priobčil v „Eco“ neko izjavo proti „Soči“; ista izjava je zalezla tudi v „P. L.“. Nočemo je prikrivati svojim bralcem, evo je doslovno: „Odbor za novo cerkev presv. Srca Jezusovega odvrta s pristojno nevoljo lažljivo grajo in krivično podtikanje, katero prinaša nek lokalni list proti najbolj gorečemu in zaslužnemu svojemu udu; in obžalovaje spričevalo, katero si daje s tem samemu sebi oni, ki ne pozna drugega kakor postranskih in sebičnih namenov tudi pri najbolj vzvišenem delu in najplemenitljih žrtvah, izjavlja, da tako nespodobno napadena oseba ni niti izrekla besedice niti storila koraka, ki ne bi bil po namenih in prepričanju celega odbora. Odbor torej javlja, da je popolnem ene misli z napadeno osebo in prevzame v vsakem oziru in vse, karkoli je dotična oseba storila, odgovornost, in hoče, da se smatra vse njeno delovanje kakor njegovo delo, ne hoteč pa s tem kratiti zasebnega njenega zaslužnja, katero odbor hvaležno priznava in visoko ceni. Toliko truda pa naj prečistitemu gospod poplača sam nebeški Zavetnik novega svetišča, kateremu se takó nepremišljeno in nedostojno nasprotuje.“

V Gorici, 25. januarja 1896.

Dr. Pavel Frapporti
predsednik.

Na to rečemo: Kar smo pisali, pri tem ostanemo, če tudi priobčite še slo izjav, katere bi podpisali vsi odborniki in ne le dr. Pavel Frapporti. Punctum!

V Avberu na Krasu je umrl v sredo ob 9. uri zjutraj župan in veleposestnik g. Franc Ukmar v 48. letu starosti. Pogreb je

bil danes. — To je bil pošten slovenski mož, vrl Slovenec, uzoren župan. Pravo veselje je bilo, spustiti se z njim v pogovor ne le o navadnih poslih, marveč tudi o naših političkih homatijah. S treznim razumom je motril vse narodne borbe na Slovenskem. Čast njegovemu spominu.

V Tolminu je umrla v včeraj teden spoštovana gospá Prezelj, soproga krčmarja in posestnika, po domače Kranjca. Bolehala je precej časa na sušici, ki je vničila mlado življenje. Naj v miru počiva.

V Boleu imajo zdravnika, katerega vzdržujejo prebivalci tamošnjega sodnijskega okraja. Ker je ta okraj predaleč od Tolmina, kjer prebiva c. kr. okrajni zdravnik, in ker je napraval pred kratkim bovški zdravnik potrebne skušnje, prosili so te dni, da bi pripoznala vlada bovškega zdravnika za svojega in ga tako plačevala. Upati je, da bodo vslišani. Potem takem bilo bi temu okraju mnogo zlajšano in pomagano. Saj c. kr. okrajni zdravnik v Tolminu ima zdaj 106.518/37 hektarov sveta, t. j. eno obilno tretjino naše dežele, v zdravstvenem oskrbovanju. Čudno, da se ni prej jemalo vse to v poštev, da so morali Bovčani in njih „straniki“ t. j. njih stranski sosedje ali ostali prebivalci, večkrat biti brez zdravnika, in če so ga kdaj vdobili, mastno plačevati, dasiravno ni bilo zmirom v soglasju to redno plačevanje s znanjem in skušnjo dotičnega zdravnika. Od zdaj pa bo zdravnik in njegova plača stalna in ne bo treba Bovčanom loviti in tako vzdrževati zdravnika, kateri bi bil ob enem tudi velika pomoč tolminskemu c. kr. zdravniku. — Takó piše „P. L.“

Ostala Slovenija.

Odstop škofa Glavine. — S posebnim pastirskim listom poslovil se je škof Glavina od svojih vernikov v tržaško-koperski škofiji. Deputacija duhovnikov njegove škofije izročila mu je v slovo udanostno adresno s podpisom. Kapitelj škofije je izvolil za kapitularnega vikarja prošta dra. Šusta.

Italijanska zvezda. — Naše laske krasotice, gospodiče in gospodje kaj radi rabijo za raznovrsten lišp — peterorogljato italijansko zvezdo („stella d'Italia“). Nikdo se ne spodtika več nad takimi „otročarijami“, kakor menijo Rinaldinijevi pisarji. — Ali čujte, kaj je govoril poslanec Nabergoj v mestnem svetu tržaškem 8. t. m. Govoril je:

Nekdaj so bile table okrajnih načelnikov, zdravnikov, babic in ljudskih šol po tržaški okolici vedno dvojezične, namreč z italijanskim in slovenskim napisom. Nekaj časa sém pa nadomeščujejo te table s samo italijanskimi. O nekem takem dogodku interpeľoval je govornik že v seji mestnega sveta dne 28. decembra 1892. in dne 30. istega meseca odgovorilo se mu je, da je stara tabla z dvojezičnim napisom pri okrajnem načelniku na Proseku postala že nečitljiva, ter da so jo dali obnoviti. Od te dóbe minola so 3 leta in 1 mesec in 20 dnij, a obnovljene table še ni. Pač pa so razobesili tablo s samo italijanskim napisom in vrhu tega blišči na njej italijanska zvezda. (Nemir in smeh). To dejstvo, nadaljeval je govornik, razburilo je slovensko prebivalstvo na Proseku, kajti tako počenjanje je smatrati kakor izživljanje, ki utegne imeti hudih posledic. Ker pa je, hvala Bogu, Trst in njega okolica vedno še pod krilom cesarskega orla slavne hiše habsburške, a nikakor pod sijajem kakoršne-koli zvezde, zato vpraša interpelant župana, da-li je istemu znana ta falsifikacija tržaškega grba in kdo je zakrivil ta zločin? (Ironični vsklici, smeh in ropot).

Župan je na to interpelacijo odgovoril, da mu o vsem tem, kar je povedal svetovalec Nabergoj, ni znano ničesar. (!) Izjavil je svoje obžalovanje, da ni v seji prisoten kompetentni asesor, ki bi mogel odgovoriti takoj; tako pa mora svetovalec Nabergoj potrpeti do prihodnje seje.

Svetovalec dr. Venezian je rekel na to, da ne more biti niti jedne besedice resničnega (!) na vsem tem, kar je rekel svetova-

lec Nabergoj, že zaradi tega ne, ker je dotično tablo razobesil mestni magistrat. (Čudna logika, kaj ne? Poročevalec). Svetovalec Nabergoj da je menda slabo videl.

Župan je temu pritrdil (!), dodavši, da je smatral za nepotrebno, da bi uvažil podtikanja svetovalca Nabergoja (!). Tabla pri okrajnem načelniku na Proseku da ne more imeti drugih napisov in slikarij, nego onih, ki jih določa zakon.

La forza brutale del numero! — Za one naše čitatelje, ki ne razumejo italijansčine, povemo, da se to pravi: brutalna sila številke! V vzgled, kako hinavski utegnejo postati včasih ljudje, pa moramo povedati še vsem našim čitateljem, da tržaški „Piccolo“ britko očita zastopnikom slovenskih občin okraja koperskega, ker so si izbrali cestni odbor iz svoje srede, češ: da so s tem brutalno uporabili svojo večino! Il „Piccolo“ spada očevidno med one junake dvomljive vrednosti, ki bi pač radi streljali tja-čez, a so hudo užaljeni, ako tudi oni drugi na oni strani pošlje le jedno samo svinčenko sem-čez. Njemu je pač prav, da zbora v Trstu in Poreču brezobzirno izkoriščata svojo številno moč, ni žal besede ni še bilo iz njegovih ust radi tega, da ti dve večini izključujeta zastopnike manjšine iz vseh odsekov in jim tako jemljejo mogočnost, da bi mogli braniti koristi svojih volilcev — in vse to v kričečem nasprotju z zdravimi parlamentarnimi običaji in z zakoni politiske morale ter le na podlagi tiste „forza brutale del numero“: a zvija se in javka, ker zastopniki slovenskih občin okraja koperskega niso bili toli — nespametni, da bi prava večine kar odstopili nasprotni jim manjšini. V resnici pa so naši postopali povsem pravično: za laško občino kopersko so izvolili laškega zastopnika! In če bi bili tudi izkoristili svojo večino, ne bili bi storili drugega, nego posnemali bi bili — laške vzglede! Da, da, tja čez streljati je jako prijetno, ali tisto streljanje sem-čez je neprijetno! Ni res, dragi „Piccolo“? — „Ed“.

Istra. — Deželni zbor je zaključen. Končal je svoje delovanje brez zastopnikov vlovanske večine. Pri razpravi proračuna 5. t. m. pa niso gospodje dovolili zahtevane svote denarja deželnemu šolskemu svetu za zgradbo novih šolskih poslopij v Istri ukljub temu, da je dokazoval potrebo istih sam vladni zastopnik. Ali ni še polna mera? — Naši isterski deželni poslanci so objavili po časopisih verno sliko napadov od strani pi-ranskih surovežev v gosposkih rokavicah. Vseh osem poslancev je podpisalo to poročilo, katerega navode so pripravi potrditi s prisego. — V Kastvu je bil izvoljen županom gospod Mirko Jelusić na veliko veselje vseh pravih rodoljubov. Čestitamo! Zora puca, bit će dana! — Znani urednik puljskega oslića („Il giovine pensiero“) je bil obsojen na dva tedna zopora radi kupovanja glasov o priliki zadnjih deželnozborskih volitev. — Dne 15. t. m. so odkrili spomenik v Opatiji bivšemu ravnatelju južne železnice, Frideriku Schüllerju. Schüllerjeva je namreč zasluga, da je Opatija danes svetovno zdravišče. Prav je torej, da se proslavi spomin moža, ki je postavil temelj temu, kar je danes Opatija. A tudi na drugo stran je bil Schüller poštenjak: v narodopisnem pogledu smatral je Opatijo za to, kar je: hrvaško zemljo. Redki so taki tujezemci. Pri svečanosti odkritja zastopal je občino župan dr. Andrej Stanger.

Deželni zbor kranjski. — V seji dne 6. februarja baval se je deželni zbor kranjski velevažnim, zares perečim vprašanjem — z obnovljenjem pogodbe z Ogersko. Razpravljali so namreč o samostalnem predlogu dra. Tavčarja, naj se odpove carinska pogodba z Ogersko. Razprava je dokazala, da ob tem vprašanju soglašajo vse stranke. Zanimiv je bil nastopni odstavek iz govora posl. Schwe-gla: „Kranjska sme posebna obzire zahtevati, ker leži za Trstom. Če je naš eksport potreben, potem se morajo pota otvoriti. Mi smo poklicani uživati posebne obzire od države. Kaj se stori pri nas za industrijo? Nič! Deloma smo sami krivi. Zahtevajmo komunikacij s Trstom. Indetifikujmo se s Trstom, ki propada, dočim procvita Reka.

„Lloyd“ se še ne sme ustaviti v gotovih lukah, a promet na skupnih železniških zvezah? Kranjska nima zveze na jugovzhod, zdaj je čas, da se to uredi. Agrarno stališče ni za nas tolike važnost. Na vzhod moramo imeti odprto pot, le živinorejo nam je zavarovati. Želē, da bi naše pritožbe imele vspeha, povdarjamo, da nimamo vzroka dvomiti, da bo vlada skušala zadostiti tem željam. Velika Avstro-Ogerska je nemogoča, če ni gospodarske jednote*.

Zbornica je vsprejela nastopno resolucijo: „Deželni zbor vojvodstva kranjskega izreka s stališča deželnih interesov, katere je dolžan varovati, to prepričanje, da se iz ozirov na moč države in na gojenje skupnih interesov obeh državnih polovic kaže potreba, vzdržati gospodarsko jednoto obeh držav monarhije in da je pri predstojećih pogajanjih z Ogersko to v polni meri poštovati, a da je pogodbo skleniti le s pogojem:

1. da vlada revidira sedanjo svoto, da zniža izdatno totranske državne polovice prispevek k skupnim potrebščinam ter ga spravi v razmerje s sedanjimi gospodarskimi odnošaji v obeh državnih polovicah in da v zvezi s tem primerno uredi vprašanje o davkih na sladkor, pivo, žganje in petrolej ter da uredi cene;

2. da se načelni obstanek gospodarske jednote točno uredi z določbo povsem enakih pogojev za produkcijo in promet v obeh državnih polovicah, če se zagotove določene norme za izvršitev teh načel in jamstva za njih veljavnost;

3. vlada se naprosi, zadobiti tem iz najvitalnejših potreb dežele in totranske državne polovice izvirajočim pogojem pravični pogodbi priznanje in veljavnost, in v to svrhu storiti, kar je primerno, če treba, ne zamuditi pravočasne odpovedi carinske in trgovinske pogodbe*.

V naslednji seji izročili so deželnemu odboru predlog posl. Hribarja, naj se ustanovi zavarovalnica za živino, in Žitnika, naj se osnuje deželna zavarovalnica proti požaru, toči in boleznim pri živini. Deželnemu odboru bode v prihodnjem zasedanju poročati o teh dveh predlogih. Temu je sledila razprava o Klunovem predlogu radi priklapljenja žužembarskega in marjindolskega okraja, nekdanje vojaške granice, s Kranjsko. Dotični predlog je bil vsprejet soglasno. Zborovanje je odloženo na poznejšo dobo.

* **Podpore dež. zbora kranjskega.** — Družbi sv. Cirila in Metoda dovolil je deželni zbor kranjski 1000 gld. podpore; graški podpiralni zologi 150 gld., „Podpornemu društvu slovenskih velikošolcev na Dunaju“ 200 gld.; „Radogoju“ 200 gld. itd. Za slov. in nemške gledališčne predstave je dovolil pa po 6000 gld.

Kaj tare kmeta? — Deželni poslanec kranjski g. Fr. Povše je odkril 9. pr. m. v kranjski deželni zbornici krvave rane kmečkega stanu kranjskega, ko je utemeljeval svoj predlog o osnovanju kmečkih zadrug. Dokazoval je, da kmečki stan silno peša. Leta 1868. so znašali na kmetijah vknjiženi dolgovi na Kranjskem 46 milijonov gld., l. 1892. so pa že dosegli 60 milijonov gld. Jednako žalostno je poročilo o eksekutivno prodanih kmetijah. L. 1868. je bilo na Kranjskem prodanih 276 kmetij. Pri eksekuciji se je šlo za vknjižene dolgove v znesku 675.936 gld. Skupila pa se je le dobra polovica, ker 333.901 gld. so upniki zgubili. L. 1892. pa je bilo prodanih 537 kmetij, in pri tem so upniki zgubili 241.923 gld. V dobi od l. 1868. do 1892. je bilo prodanih v kranjski deželi 10.190 kmetij, pri katerih so upniki zgubili celih 6 milijonov gld. To so kričeče številke! Od 60 milijonov dolgov je polovica takih, od katerih ni treba plačevati obresti, n. pr. dote žen, bratov, sestrā, poboljški za stariše itd., in če vzamemo, da se od ostalih 30 milijonov gld. plačuje po 5 odstotkov obresti, znašajo obresti na leto poldrugi milijon gld., torej mnogo več, nego ves zemljiščni davek, ki znaša okroglo 600.000 gold., k temu razne priklade, deželne, okrajne, občinske z vsaj 50 odstotki 300.000 gld., tako da znaša vsa svota 2.400.000 gold. Tako ogromno svoto mora kranjsko opešano kmetijstvo spraviti vkupe!

Potres. — Iz Sv. Petra na Medvedovem selu pišejo: V noči od 6. do 7. februarja po polnoči čutili smo precej močen potres in slišali podzemeljsko bobnenje. Nekateri so čutili tudi okolo polnoči precej močen potres. Škode ni nikake napravil.

Južno štajerska hranilnica v Celji imela je preteklo leto 1.894.976 gld. 70 kr. prometa in sicer 954.377 gld. 46½ kr. dohodkov in 940.599 gld. 23½ kr. izdatkov, Uloženega denarja bilo koncem decembra 1895. 1.443.691 gld. 42 kr. Vkljub raznim oviram se torej ta mladi narodni zavod lepo razvija.

Koroška. — Dne 20. p. m. je umrl v Štriholčah pri Trušnjah eden najodličnejših slovenskih rodoljubov velikovške okolice, Valentin Gross, posestnik Krošljeve in Jopove kmetije, v 36. letu svoje starosti. Pokojnik je bil, piše „Mir“, pravi vzor slovenskega kmeta, značajan v vsakem oziru. — Deželnim pisarjem (diurnistom) se dovoli pokojnina 25% od plače, ako je pisar vsaj deset let služil. Od 10. leta naprej raste pokojnina vsako leto za 2-5%. Ako je bil pisar zavoljo bolezni upokojen, pa se spet ozdravi, preneha pokojnina in mora spet v službo stopiti. Tako je sklenil deželni zbor. — Učiteljski list „Kärntner Schulblatt“ je nehal izhajati. — Celovski mestni odbor je izvolil deželnega predsednika, ki obhaja svojo 70-letnico, za častnega meščana. — Uredništvo „Mira“ je prevzel gosp. Ivan Teršelič, namesto odstopivšega g. Filipa Haderlapa. — Umrl je v Dješkah preč g. Andrej Brežan, župnik. Bil je vsestranski spoštovan in priljubljen pastir svojih ovčic. N. v m. p.!

„Glas Naroda“ iz New Yorka naznanja, da je preselil svojo tiskarno s 1. februarjem v bližnji New Jersey City, prav blizu kolodvora Pennsylvanske železnice. Tam je najel celo hišo ter uredil pravi slovenski dom, kjer dobi prenočišče in hrano za nizko ceno vsak došli Slovenec ali Hrvat.

Slovensko podporno društvo ustanovē za New York in okolico. Bolniki bodo dobivali podpore v prvem razredu 9 dolarjev na teden, v drugem pa 6, usmrtnine pa 250 dolarjev.

Razgled po svetu.

Avstrija. — Ker se je otvorilo 15. t. m. državnozbornsko zasedanje, deželni zbori so vsled tega že zaključeni, deloma odloženi. Večina njih, mej temi tudi goriški, so morali reševati razna vprašanja v naglici, kar seveda ni koristilo deželam, kajti marsikatera, čeprav namenjena reč, ni prišla na dan. Razne dežele so imele raznovrstne potrebe in tako ni mogoče zahtevati njih soglasnosti v razpravljanju. Skoraj vsi zbori so bili edini v predlogih o odpovedi carinske pogodbe z Ogersko in o proslavi 50-letnega vladanja našega cesarja. Boj je prešel zdaj iz deželnozbornskih dvoran v skupno državnozbornsko. Cesar ni bilo mogoče povedati v deželnih zborih, to pride na vrsto v državnem. V primorskih deželnih zborih so vstrajali v boju od slovenskih poslancev le goriški, ker so imeli ugodnejša tla nasproti vzajemnemu nasprotniku nego tržaški in istrski bratje. Bog si ga vedi, kako bi bilo končano tudi v našem zboru, da ni prišel vanj sam knez nadškof. Ali se mu je posrečilo, zadovoljiti one, kateri so ga v to prigovorili? Mogoče, da le začasno, kajti mora priti konec tudi onim, kateri so uzočili, da jim je bil potreben njegov glas v dež. zboru. — V tržaškem dež. zboru se niso udeležili slovenski poslanci niti jedne seje, — nasprotno prišli so v istrski naši poslanci z nadejo, da izvršijo svoj poklic, a žal, morali so ga zapustiti, ker so jih prisilili v to zastopniki manjšine prebivalstva, kateri so sedaj gospodarji v Istri, in po katerih godbi pleše nekdo v Trstu, ker jih ni mogla ukrotiti železna roka ministra Badičija. — Tudi v drugih deželnih zborih ni šlo vse gladko, posebno v onih, kjer so zastopane mešane narodnosti. — Kar nas primorske Slovane posebno zanima, namreč uprašanje o Rinaldinijevem odstopu, žal, reč ni še dozorela, dasi je pri koncu. A tudi proti

slučajnemu njegovemu namestniku v osebi Giovanellijevi bi se morali postaviti po robu primorski Slovani. Osebe, katere Giovanellija dobro poznajo, nam trdē, da bi bili na slabšem pod Giovanellijem. Mož pa tudi ne zna slovenski, čeprav se je večkrat poslužil s ptujim perjem nasproti svojim višjim. Od svojih podrejenih, dokler je bil še pri namestništvu v Trstu, dal si je sestavljati slovenske sestavke, s katerimi je pa dokazoval svojo jezično zmožnost. Tudi avtonomija, za katero hrepenē južnotirolski italijanski poslanci, je baje le Giovanellijeva reč, kajti ista je prišla na površje še-le pod njegovim namestništvom. Mož je zelō previden v svojem postopanju — seveda na korist one narodnosti, katero kaže že njegov priimek. Naglašamo, primorski Slovani ne odjenjajo od svojih zahtev, da mora biti vešē popolnoma slovensščini primorski carski namestnik, kajti težko je pri srcu slehernemu Slovanu, ko opazi, da c. kr. zastopniki vlad, posebno v deželnih zborih na Primorskem, ne samo da se ne znajo izraziti pravilno v slovensščini, marveč ne znajo niti čitati v slovensščini sestavljenih svojih sestavkov, kar se je zgodilo tudi v našem deželnem zboru na sramoto Slovencev in v smeh nasprotnikom. Prizanesmo le onim c. kr. uradnikom, kateri so ali pa bodo zmožni slovensčine v govoru in pisavi, ako so nastavljeni v slovenskih deželah. Dokler ne dosežemo tega, ne bomo mirovali. — V seji dež. zbora dolnjeavstrijskega 14. t. m. se je primeril velik škandal. Resolucija glede pogodbe z Ogersko se je vzprejela soglasno. Galerija je ploskala, a ker se je tudi sikalo, nastal je škandal. Pri razpravi o pogodbi so dr. Lueger, Schöffl in Magg strasno govorili proti Ogerski. Schöffl je rekel: Avstrija je od Poljakov upravljana madjarska satrapija. — Cesar je podelil red zlatega runa ministru Welsersheimbu, namestniku grofu Thunu, grofu Janu Harrachu, grofu Aladarju Andrassyju, grofu Karlu Paarju in grofu Pavlu Esterhazyju. — Knez Hohenlohe, najvišji dvornik, brat nemškega kancelarja, je nagloma umrl. — Uradni list je naznanil da je z dnem 15. t. m. znižana cena viržink na 5 kr.

Ogerska. — Iz malega zraste veliko. Nedavno so namreč odkrili na Ogerskem „panamissimo“ v podjetju vicinalnih železnic, kjer so sodelovali državni uradniki, zdaj so že spet prišli na sled „panami“ ali slepariji pri ravnanstvu državnega muzeja v Budimpešti in, kakor pišejo, tudi pri nekem drugem državnem uradniku, katerega že imenujejo. Povrh vsega tega pa so prikrajšali državni erar v debrecinski hranilnici za 100.000 gld. Kakšni odnošaji in kakšni ljudje zasedajo najviše urade na Ogerskem, kaže vest, da je minister notranjih poslov pozval dva velika župana, katerima ste plači sodnijski zaplenjeni radi dolgov, naj uredita svoje imovinske odnošaje, ker drugače da jih odpusti iz službe. Na ukaz in zahtevo naučnega ministra pa so preiskali sodni zdravniki v bolnišnico kot umobolnega poslanega ravnatelja narodnega muzeja v Budimpešti dra. Pulszkega, kateri se je veliko ogrešil na škodo državne blagajne. Zaslepljena madjarska vlada, da povzdigne millenijsko slavnost tudi s slikarskimi umetninami, poslala je Pulszkega v Italijo in drugam, naj bi nakupil dragocenih slik za narodni muzej. Mož je rez bil v Italiji, Parizu in v ostalih mestih, kjer je razkošno živel in zapravljajl denar. V Benetkah je najel posebno gondolo na svoj račun in celo prvo nadstropje v nekem hotelu, kjer je vzdrževal razne ženske in se gostil na račun države. Nakupil je pa tudi nekoliko slik za veliko denarja; le za eno je dal 141.000 gld., a to so cenili vešēki največ na 25.000 frankov. Povrh tega vsega je pošiljal na dom razno blago za zasebnike „carine prosto“ na naslov narodnega muzeja. Z gotovino je šel v Italijo, vse potrosil, a povrh naredil še veliko dolga. Nekateri upniki so se že oglasili osebno v Budimpešti, a hudomušniki se šaliyo, da jih pričakujejo v Budimpešti še s posebnim vlakom iz Italije. Povrh vsega je baje poveril do 60.000 gld. in okrasil svoje zasebno stanovanje s slikami iz muzeja. Ker so zdravniki dognali,

da mož ni slaboumen, je bil izročen v preiskovalni zapor, kjer ga čaka osoda in pokora za čas prismojene millenijske slavnosti, katera se bo letos vršila v Budimpešti. — Madjarska vlada je bila odvezla dunajskim časnikarjem prednost proste vožnje na ogerških železnicah od novega leta naprej. Pri zadnjem Banffijevem obisku na Dunaju so se mu pritožili časnikarji radi tega, a on jim je rekel, da ne more pomagati, ker je to reč trgovinskega ministra. Ker so izjavili na to časnikarji, da ne bodo pisali čisto nič o millenijski slavnosti, ako ne dobodo proste vožnje, je to pomagalo, in madjarska vlada je poslala dunajskim časnikarjem 25 listkov na razpolaganje v slavo in povikšanje millenijskega švindla. — Naučni minister je sklical shod strokovnjakov, kateri imajo nalogo, razpravljati uprašanje o preosnovi zrelostnih izpraševanj na javnih zavodih. Hoče namreč urediti reč tako, da bi bili oproščeni polaganja zrelostnega izpita vsi oni dijaki, kateri so končali nauke z odliko. Reč ni neumestna, a mislimo, da bi ne bila praktična oziroma na benjaminstvo, katero bi tako boljše uspevalo z gotovim ciljem.

Ostale države. — Najvažnije politično kolo se je vrtlo v Sofiji radi prestopa Borisa k pravoslavju. O tej reči so brzojavili iz Sofije, da je bil prestop določen za 14. dan t. m. V tem smislu je knez izdal razglas, v katerem pravi, da ga niso razumeli ondi, kjer je to gotovo pričakoval (namreč v Rimu) in da, zvest svojim obljubam, prinese največjo žrtev na oltar domovine s tem, da Boris prestopi k pravoslavju 2. dan februarja po pravoslavnem obredu (14. t. m.). Ta razglas je prečital minister Stoilov v sobranju. Brzojavljajo tudi, da je dala naznaniti knezova soproga, da je knez potoval v Rim na njeno željo, ker ona ne odobrava prestopa, ter da misli vstopiti v kak samostan, v slučaju, ako bi papež izobčil kneza iz katoliške cerkve. — O prestopu k pravoslavju Borisa bolgarskega pišejo razni svetski časopisi. „Petrograjske Vjedomosti“ obsojajo najodločnejše kneza Ferdinanda in označuje prestop kot igro nizkih političnih kombinacij. Knez Ferdinand, katerega prezira že na tisoče Rusov, ne doseže s tem ruskih simpatij. Vsaki iskren kristjan mora opustiti metodo, ki hoče s prevaro Boga in ljudij rešiti politični položaj. Slovanstvo ne potrebuje na čelu držav odpadnika, a niti ne s praznim svetskim likom odičene Cortezze i Pizzare. Tako pišejo ruski časopisi o knezu Ferdinandu in njegovi častihlepnosti. — Sultan je baje že priznal Ferdinanda kot zakonitega vladarja Bolgarske. Rusija pa tudi ne bo nasprotna več. Poročajo, da so pripravne priznati kneza tudi druge velevalsti. K slavnostnemu prestopu je prišlo v Sofijo veliko gostov. Carigradski exarh je prišel osebno k obredu. V Sofiji so vihrale bolgarske in ruske zastave v slavo prestopu. — Ker so v srbski skupščini napadli naprednjaški poslanci neodvisno časopisje, zapustili so časnikarji skupščino in sklenili, da ne bodo o njih nič poročali, dokler ne dobé zadoščenja. — Italija švindla in zaslepljuje svet s svojo vojsko v Afriki. Pošilja v svet razne zmagonosne vesti in poročila o slavnostnih sprejemih vojske, katera pa nimajo prave podloge. Junaški Galliano, kateremu slavo so peli tudi v Trstu in Gorici, je odnesel živo glavo iz trdnjave Makallè le po velikodušnosti Ras-Makonnena, glavarja Šoancev, pridržavši si v jamstvo deset italijanskih častnikov. Ko je spoznal Ras-Makonnen, da laška vojska ni sposobna, delati mu preglavico, je izpustil zopet velikodušno tudi ostalih deset častnikov-jetnikov. — Italijanska vojska v Afriki ne napreduje. Razna poročila — ker resničnih ni mogoče zvedeti — si nasprotujejo. Šoanci Italijanov ne marajo in to je uzrok, da Italijani ne zmagajo s svojo politiko v Afriki. Radi afrikanskih poslov ni slišati veliko o domačih homatijah, vendar pa kuha tudi doma. V nekaterih okrajih se je ljudstvo uprlo iztirjavanju davkov, ker ne mara dati denarja za vojsko. Zbornica je sklicana za 5. marcija. — Kakor švindla na političnem polju slavno italijansko državništvo, tako tudi na književnem nje proslavljeni književniki. Jeden doslej najčislanejših mlajših italijanskih leposlovcev, Gabriele d'Annun-

zio, je razkrinkan kot tat tu je književnosti, katero je izdajal pod svojim imenom. Izdal je namreč več romanov, katere je plitka kritika spoznala kot klasična dela. Celó sami francoski kritiki so hvalili te romane. Neki Italijan, kateri je bil menda nevošljiv D'Annunzиеvi slavi, je skupil podatke in dokazal v „Gazzetta Letteraria“, da je D'Annunzio prepisaval cele odstavke in stranice iz raznih italijanskih in francoskih romanov. Ta odkritja mečejo slabo luč v proslavljeno italijanko kulturo, s katero se dičijo tudi naši neodrešenci. — V Berlinu zboruje državni zbor. Bil je na dnevnem redu novi državni zakonik, kateri pa ni navdušil poslancev katoliškega središča. — V Franciji pričakujejo ministersko krizo radi reči o južni železnici. — Angleška zbornica je pričela svoje zasedanje 11. t. m. — Iz Madrida poročajo o veliki nesreči, katero je izzval meteor, ki se je razpočil nad Madridom 10. t. m. ob 9¹/₂ uri predpoldne. Zidovje je razpokalo na raznih hišah. Odmev praska so slišali 57 km. daleč. Zgodilo se je obilo nesreč, veliko je ranjencev, več mrtvih in ena hiša zrušena, več hudo poškodovanih. Ljudstvo je menilo, da je bil navadni razprask kakega stroja vsled potresa. Našli so več še toplih komadov meteora. Tako kaznuje igra narave nedolžno ljudstvo. — Iz Petrograda poročajo, da je nastala ustaja v Formozi. Položaj je zelo resen. Ustaši so uničili vse brzojave in železniške poti. Japonci so poslali vojsko. — Avstro-ogerski poslanik baron Calice je sporočil turški vladi, da Avstrija ne ugovarja priznanju Koburžana. Druge velesile še niso odgovorile. — V seculu, glavnem mestu korejskem, je nastala revolucija. Kralj in prestolonaslednik sta bežala v poslopje ruskega poslanika. Ustaši so umorili ministra in sedem visokih drž. uradnikov. Rusko krdelo 200 mož se je izkrcalo v Čemulpu.

Ali smejo c. kr. uradniki sodelovati v uradnih opravah pri raznih slavnostih? — Ker so lansko leto sodelovali v Splitu pri neki slavnosti c. kr. uradniki v uradnih opravah in ker se je pri ti priliki zgodil mali škandalček, c. kr. prizivno sodišče za Dalmacijo je prepovedalo zanjaprej sodelovanje pri takih slavnostih vsemu svojemu podrejenemu osebju v uradnih opravah, najsi bode pri kateremkoli društvu. Na utok jednega prizadetih uradnikov odločilo je c. kr. pravosodno ministerstvo, da isti smejo sodelovati v uradnih oblekah pri slavnostih vseh onih društev, ki so zakonito priznana v opazki §. 47. cesarske naredbe z dne 3. maja 1853. drž. zak. l. št. 81.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Dne 29. m. m. je bila volitev jednega poslanca za sabor v Garčinu. Izvoljen je bil člen vladne stranke. Tudi pri tej volitvi se je pokazala na površju praksa, kakoršno rabijo onkraj Drave. — Ustrelil se je v Zagrebu tamošnji podžupan Milan Stanković. Bil je Srb in pristaš vladne stranke. Denarne zadrege so ga spravile na ta korak. — „Hrvatsko pravo“ prinaša na čelu lista vabilo dr. A. Starčevića, s katerim vabi pristaše k sestanku dne 5. marca t. l. — Prof. Quiquerez, kateri je vrgel tintnik v glavo oddelnemu predstojniku za bogočastje pri dež. vladi v Zagrebu, je obsojen na šestmesečno ječo. Quiquerez je rojen v Slov. Bistrici. — Zaprlji so na Dunaju trgovca Libkowitza, kateri je imel trgovino tudi v Zagrebu. Mož je ogoljufal svojega sodruga pl. Blumenfelda za 90.000 gld. Ta slučaj je izzval v Zagrebu živahno občudovanje. — Pri deželni vladi hrv. preosnovani so uradi oddelka za notranje reči na 10 odsekov. — V Zagrebu je umrl Fidelis Höpferger, vodja samostana milosrčnih sester. Pokojnik je bil Nemec po rojstvu, ali imel je vse ozire proti hrvaškemu narodu ter svojim delovanjem dokazoval, da ga spoštuje. Žal, da je malo takšnih Nemcev, kateri bi spoštovali oni narod, med katerim živijo. — Pred sodiščem v Zagrebu se je zagovarjala tatska banda samih Italijanov, kateri so padli pravici v roke uprav v Zagrebu. Dva sta bila obsojena na 4 leta ječe, dva pa izročena re-

darstvu na daljne uradovanje. — Umrl je Anton Schlesinger, urednik poluradnega časopisa „Agrar Zeitug“. Zid po rojstvu in ob enem Madjar delal je le za svoj trebuh. Prišel je v Zagreb kot revež, a s pomočjo vladnih jaslji je umrl kot bogatin. Sorodniki so ga dali pokopati v Budimpešti. — Ustanovitelj stranke prava, dr. Anton Starčević, je bil in je še vedno bolan tako, da se je že pričakovala smrt. Vendar se upa, da okreva, kar mu želimo gotovo tudi mi. — O madjarski prevzetnosti bi se dale napisati neštevilne knjige. Kjer je kakšen Madjar, tam se opazujejo sledovi madjarske brutalnosti. „Hrvatski Branik“ piše namreč, da so dobili zapoved vsi pri mitroviškem kolodvoru nastavljeni služabniki, da si morajo pomadjariti ime predno otvorijo millenijsko švindelsko razstavo, kajti da zgube drugače službo. Zavednejše osebe je že odgovorilo, da rajše popusti službo, nego da spremeni svoje rodbinsko ime. In tako se upajo obnašati Madjarji na hrvaških tleh! Česa naj torej ne počenja na Ogrskem?

Dalmacija. — Klub narodne stranke hrvaške je izvolil svojim predsednikom viteza Vrankovića. — Kakor poroča „Dubrovnik“, vojaška oblast je preskrbela z novimi topovi mestne zide dubrovniske in trdnjavo (Čarković) in Minčeto. Drugo trdnjavo popravljajo. Govori se, da pomnože posadko v Dubrovniku. — Drniška občina je dovolila 1000 kron za spomenik dr. M. Klaiću. — Deželni zbor je že zaključen. Njega delovanje je bilo skoraj najkrajše, vendar je opravil precej dela. Udovi po pok. dr. Klaiću je soglasno dovolil pokojnino. Izvolil je deželni odbor, v katerem je zastopan tudi jeden Srb, kateri bi ne bil izvoljen, ako tega ne bi hotela hrvaška stranka. Poslanec Biankini je predlagal, naj bi se izvolil poseben odbor, kateri bi izdelal adresno na cesarja v svrhu zjedinjenja Dalmacije s Hrvaško. Ker predlog ni bil podpiran nego samo po poslancu Periću, ni mogel priti v razpravo. Isto usodo je imela njegova resolucija o razdeljenju politične in vojaške uprave. — „Hrvatsko pravo“ poroča iz zanesljivega vira, da so se vršili dogovori mej hrvaško in srbsko stranko v Dalmaciji o zjedinjenju v eno stranko. Dogovori so baje tako končali, da je priznala hrvaška stranka, da obstoji srbski živelj v hrvaških deželah, a Srbi so priznali hrvaško državno pravo. Na tej podlagi da je dognano popolno zjedinjenje obeh strank, kateri bodeti imeli eden naslov, namreč — narodna stranka.

Češka. — Mladočeški poslanec dr. Pacák je predložil v dež. zboru načrt narodnega zakona, kojemu so glavne točke nastopne: V kraljevini Češki sta popolnem jednako-pravna oba jezika, toliko v unanjem kolikor v notranjem občevanju; istotako sta jednako-pravna oba jezika v deželnem zboru, vladni zastopnik pa mora odgovarjati v tistem jeziku, v kojem je govoril ali interpeloval poslanec; deželni in državni zakoni so stopili v veljavo še-le potem, ko so se priobčili v obeh deželnih jezikih in sta oba teksta avtentična; sleherni deželni in državni uradnik mora biti vešč obema deželnima jezikoma; vsaka uloga se mora rešiti v istem jeziku; vknjiženja v zemljiške knjige se morajo izvršiti v jeziku prošnje; v kazenskih stvareh morajo biti ovadba, zaslišanja, predlogi in obtožnica sestavljeni v materinem jeziku obtoženca; občine si določajo same svoj poslovni jezik, sprejemajo pa spise, tudi če so isti sestavljeni v drugem deželnem jeziku; v mestih z lastnim statutom so občinska zastopstva primorana pri vršenju prenešenega delokroga reševati ustmene in pismene uloge v istem jeziku, v katerem so iste sestavljene; v ljudske in meščanske šole je vsprejemati le take otroke, ki so vešč učenemu jeziku; v ljudskih šolah ni smeti poučevati drugega deželnega jezika niti kot predmet; ako v kojem šolskem okrožju obstoje ljudske šole le z jednim učnim jezikom, a je tam tudi otrok drugega deželnega jezika, tedaj je za take otroke na deželne stroške osnovati posebno šolo z drugim deželnim jezikom kakor učnim jezikom. — Umrl je v Pragi oče češke dramatike in pisatelj Kollár. — V deželnem zboru so bile rezke razprave. Poslanci češkega ljudstva ne marajo slepo sprejemati vseh predlogov nemških

poslancev, pa tudi ne onih, predloženih po češkem plemstvu. Raznih predlogov usoda pa je bila vedno odvisna edino od poslancev plemstva in veleposestva, katero je jezičec na vagi. Soglasnost se je pokazala jedino pri predlogu o pravočasni odpovedi pogodbe z Ogersko.

Moravska. — Pri razpravi v dež. zboru o proračunu za deželne srednje šole je več govornikov zahtevalo, da se pomnoži število čeških srednjih šol. Poročevalec Brandhuber se je skliceval na to, da je večina moravskih mest nemška in da češki otroci radi hodijo v nemške šole, torej ni nobenega povoda za snovanje slovanskih šol. Poslanec Začek je označil poročevalčovo pojasnilo za zasmehovanje Čehov. Češki otroci hodijo jedino zaradi tega v nemške srednje šole, ker ni zadosti čeških. Na Moravskem se češki otroci za nemške šole kar kupujejo. Brandhuber se je opravičeval, da ni mislil žaliti češkega naroda. — Brnski vojaški zapovednik Succovaty je preklical svojo prepoved gledé obiskovanja čeških društev od strani častnikov češke narodnosti. K temu koraku je bil bajé prisiljen posebno radi tega, ker so se odpovedale vse češke občine na Moravskem članstvu pri društvu rdečega križa.

Bosna - Hercegovina. — Slovenec gospod Miroslav Hubmajer, svoječasní ustaški vodja, dosedaj gasilski nadzornik v Belemgradu, je vstopil v uredništvo sarajevskega lista „Nada“. — Prošli teden se je vršilo v Avstro-Ogerski, Nemčiji in Švici upisovanje novega 4% posojila za Bosno in Hercegovino v znesku 12 milijonov gld., katero se uporabi za nove železnice in druge potrebe v Bosni in Hercegovini. Posojilo bo povrnjeno z obrestmi vred v letnih obrokih od 530.000 gld. Dunajsko bančno društvo je prevzelo nalogo, dati zahtevano posojilo. Prvi letni obrok je že uvrščen v proračunu za letošnje leto. Skupna potreba v l. 1896. znaša gld. 14.368.296, dohodek pa 14.413.583, torej kaže se gld. 45.294 viška. — Podpisovanje posojila je bilo razpisano tudi v vseh primorskih italijanskih časopisih, kateri so bili za to uslugo dobro plačani, dočim slovenski niso bili deležni te milosti! Še celó naš „Corriere“ je dobil drobtinico z gosposke mize ukljub temu, da nima toliko naročnikov ali čitateljev v Gorici in vsej deželi, kolikor naš „Primorec“ v sami Gorici. Kakor navadno, tako so se prezirali primorski Slovani tudi pri tej priliki. In Bosna — je slovanska zemlja! Priporočamo bosenskim časopisom to dejstvo v primerno porabo.

Črnagora. — Javili so, da je srbski odposlanec Paulović, kateri je donesel knezu odlikovanje na Cetinje, obenem naprosil jedno kneževu hčer za kralja Aleksandra, katero mu je knez bajé obljubil. — Dr. Lujo Vojnović, sin bivšega profesorja na hrvaškem vseučilišču v Zagrebu, je imenovan tajnikom kneza Nikole. — „Rusko Slovo“ poroča, da je izdal knez ukaz, s katerim so povabljeni Črnogorci, naj se oskrbe z orožjem do 1. februarja. — Sarajevski „Bošnjak“ piše, da je vznemirila Črnogorce ta zapoved kneza Nikolaja. Ker je bil narod vsled iste splošno nezadovoljen, je bil knez prisiljen, sklicati na Cetinju narodni shod, da ljudstvo potolaži in mu pové, da ni nevarnosti boja. Knez je storil le poskus, po uzoru drugih držav, da se prepriča, ako je mogoče spraviti vojsko skup tudi v Črnogori tako hitro, kakor v drugih državah, kar se mu pa ni posrečilo. Namesto poslušnosti — nadaljuje „B.“ — je našel knez le razdraženost in nevoljo. Nekdaj so Črnogorci hiteli navdušeni v boj. To je bil dokaz narodne ljubezni po gospodarja. Danes ni več takó, kar priča, da je postala ljubezen do kneza mrzla. Ali se „Bošnjak“ ne moti?! — Obzirom na vesti, katere so se širile po časopisih o nevarni bolezni kneza Nikolaja, ima dopis „Srpski Glas“ iz Cetinja, v katerem se dokazuje, da je bil knez le malo prehlajen in nič več; vse drugo pisanje je bila le prazna domišljija raznih dopisnikov in mogoče tudi srčna želja sovražnikov Črnogore.

Srbija. — Ker je napadel ruskega cesarja v Belgradu izhajajoči časopis „Socialdemokrat“ s tem, da je priporočal, da bi bilo potrebno metati bombe na dan kronanja v Moskvi, je vprašal v skupščini neki poslanec

ministra-predsednika, zakaj ni bil zaplenjen ta časopis. Minister je odgovoril, da stori potrebne korake proti temu časopisu. Poslanec se je zadovoljil z odgovorom ter vskliknil: živio car Nikolaj II., na kar je skupščina izrekla stud radi pisanja tega časopisa in izjavila svoje simpatije za ruskega cesarja in ruski narod. — Skupščina je sprejela predlog za zgradbo železnice črez Valjevo in Višegrad kot priključek k bosanskim železnicam. — 1. pr. m. je končal popis prebivalstva po vsej Srbiji. V Belgradu so našli 57.128 prebivalcev, in sicer 32.147 moških in 24.991 žensk. Mesto Niš šteje 18.593 prebivalcev, t. j. 9650 moških in 8943 žensk. Belgrad je štel pred petimi leti 54.458 prebivalcev, Niš pa 19.970; Belgrad je torej vsaj nekaj napredoval — Niš pa precej nazadoval. — Srbskim poslanikom v Atení na Grškem je imenovan Marinković. — Iz Belgrada javljajo, da odpotuje kralj koncem meseca z materjo v Biaritz.

Bolgarija. — Vsa pozornost političnega sveta je bila obrnjena na Bolgarsko radi prestopa Borisa na pravoslavje, katero se je vršilo po ukazu kneza Ferdinanda dne 14. t. m. V zvezi s tem prestopom so na dnevnem redu vse politične kombinacije in se pošiljajo v svet razne važne vesti. Takó poročajo, da je sultan predložil velevladim, naj priznajo Ferdinandu zakonitim knezom bolgarskim, kateremu predlogu da potrdi tudi Rusija. Iz Londona celó poročajo, da se povíša Bolgarija na kraljevino. — Soproga bolgarskega kneza je odpotovala iz Sofije v Nizzo. — Pri prestopu je zastopal ruskega carja grof Galeušev-Kuturov kot boter. (Glej konec razgleda po svetu.)

Rusija. — Mesto Tula v Rusiji slavi letos svojo tristoletnico. Leta 1595. je car Teodor Ivanovič bil dovolil v Tuli osnovati orožarno in je snoval letne delavce oprostil vojaške dolžnosti in davkov. Tako so postali kovači nekaj privilegiran stan. Pod Katarino II. se je ondu začelo izdelovanje samovarov in domačega orodja. 1834. l. je mesto uničil požar. Ko so je na novo sezidali, vpeljali so parne stroje. Nova tovarna za orožje je ogromno poslopje in je veljala tri milijone rubljev. — Kronanje carske dvojice se bo vršilo 24. maja. K istemu so obljubili priti že razni evropski vladarji. Sv. Očeta bo zastopal nuncij Agliardi, našega cesarja pa nadvojvoda Karol Ludovik. Francija odpošlje dva višja vojaška dostojanstvenika. — Angleški časopisi poročajo, da sta sklopila zvezo Rusija in Turčija. — Car je razglasil sledeči cesarski ukaz: „Cesarska vlada je bila, ko je 1886. leta iz Bolgarije odpoklicala svoje agente, izjavila, da s to naredbo nikakor ne namerava pretrgati vezij, ki vežejo Bolgarijo z Rusijo. Prvi korak za obnovljenje dobrih odnosajev je storjen. Glas Rusije, ki je vedno imela sočutje za trpljenje sosednega rodu v vzhodu, je našel odmev v srcu Bolgarov. Napolnjen z velikodušnostjo in odkritosrčno dobrohotnostjo za Bolgarijo, se je car oziral na prošnjo princa Ferdinanda“. — Car Nikolaj poslal je bolgarskemu knezu Ferdinandu nastopno brzojavko; „Odkritosrčno vam častitam k patriotičnemu sklepu, kateri ste mi naznanili s svojim pismom z dne 21. januarja. Generalni major mojega spremstva Galenščev-Kutuzov vam prinese moj odgovor in bode pooblaščen v mojem imenu udeležiti se slovesnosti vzprejetja vašega ljubljene sina v naročje bolgarske narodne cerkve“. — V Kursku na Ruskem službujoči Slovenec, profesor g. Jernej Brezovar je dobil red sv. Vladimira IV. stopnje, s katerim je združeno dedno plemstvo (potomstvenoje dvorjanstvo) in pravica, da se otroci odlikovanega vzdržujejo na državne stroške itd. To redko odlikovanje je dobil g. Brezovar povodom dovršenega 25-letnega službovanja. Častitamo! — Rusko zemljepisno društvo je praznovalo svojo 50-letnico dne 2. t. m. O tej priliki je car nakazal društvu podporo letnih 5000 rubljev povrhu dosedanje.

Raznoterosti.

* Največje mesto Evrope je London. Po poslednjih statistikih podatkih šteje to

ogromno mesto okroglo 4.635.000 duš. To prebivalstvo potroši na leto povprečno 4 milijarde gold. samo za hrano, a kljub temu umré vsako leto v Londonu okolo 100 ljudi od gladi! London ima 48 železniških postaj, 76 gledališč, 2200 poštnih in brzojavnih uradov, 547.111 hiš, 1450 cerkvá, 2100 bolnišnic, 76000 pivarn, 1800 kavnar, 570 hótelov, 1500 mesnic itd. London je po priliki 40krat večji od Trsta.

* **Nenavadna menažerija.** — Pred kratkim je prišel k nekemu komisarijatu na Dunaju širokopleč mož, oblečen v nenavadno široke hlače in ogrnjen z dolgim plaščem ter prosil dovoljenja, prirejati s svojo menažerijo predstave. Povedalo se mu je, da po stari avstrijski navadi se tako važne državniške stvari ne rešujejo ustno nego le pismeno. Mož je bil zelo presenečen. a našel je hitro tehten ugovor. Povedal je uradnikom, da ne more tako dolgo čakati, češ, da so njegove živali lačne in da je sam potreben hitrega zaslužka. Vprašan, kje ima menažerijo, je mož razgrnil svoj plašč in odvezal mladega medveda, katerega je imel privezanega okolu pasu; ko so uradniki se strmé ogledovali medveda, zažvižgal je mož in iz širokih hlač sta skočili dve dresirani podlasici, iz raznih žepov pa je zlezlo dvanajst podgan, ki so se z največjim nespoštovanjem pred slavno oblastjo jele poditi po sobi. Policijski uradniki so priznali, da še niso videli menažerije, katere lastnik bi vse svoje živali in zveri nosil pod plaščem.

* **Hrana raznih narodov.** — Kakor se je izračunilo, potrebuje Anglež 550 gld. na leto za hrano. Francoz in Nemec potrebujeta 495 gld., Španjec 330 gld., Lah 254 gld. in Rus 230 gld. Anglež sné 55 kil mesa na leto, Francoz 43 kil, Nemec 32 kil, Lah 25 kil in Rus 23 kil. Kruha potrebuje na leto Anglež povprečno 190 kil, Lah 200 kil, Španjec 240 kil, Francoz 270 kil, Nemec 280 kil, Rus 330 kil. Največ mesa torej snejo Angleži, najmanj Rusi; največ kruha potrebujejo Rusi, najmanj Angleži.

* **Kdaj se po svetu žanje?** — Po različnih deželah na naši zemlji se žanje tudi v različnih časih, in ni ga meseca v letu, v katerem bi kje ne želi. Meseca prosinca, ko je pri nas vse s snegom pokrito, žanjejo v Avstraliji, v Čili in nekterih krajih Argentinije v južni Ameriki. Meseca svečana začnejo žeti v izhodni Indiji in v južnem Egiptu. V severnem Egiptu je žetev v sušcu. V Perziji, Mali Aziji, na Kubi in v Mehiki žanjejo meseca malega travna. Meseca velikega travna imajo žanjice največ dela na Japcnskem in srednjem Kitajskem, v srednji Aziji, v Alžeriji in Maroki. V rožniku je žetev v Rumuniji, na Ogerskem, na Grškem, Laškem, Španjskem, v Turčiji, južni Rusiji, južni Franciji in v južnih delih zveznih ameriških držav. Meseca malega srpana se brusijo srpi v Avstriji, Franciji Nemčiji, Švici, v Rusiji, na Poljskem in Angleskem, ter v večem delu severne Amerike. Velikega srpana žanjejo v mrzlejših delih Evrope in Amerike. Vinotoka končajo žetev na Škotskem. V listopadu in grudnu žanjejo v nekaterih krajih Avstralije in južne Amerike.

* **O naseljevanju v Ameriki** piše „Glas N.“: Naseljevalna komisija je izdala natančno poročilo o naseljevanju v minolem letu. Iz tega je razvideti, da se je leta 1895. naselilo 229.370 potnikov; od teh je bilo 134.962 možkega in 94.408 ženskega spola. Manj kot jedno leto starih je bilo 38.697 naselnikov, nad 40 let starih pa 23.729. Od naseljencev se je izjavilo 29.137 oseb, da imajo sorodnike v Ameriki. Skupno premnoženje onih, kateri so imeli po več nego 30 dolarjev, je znašalo 3.446.210 dolarjev, 42.942 potnikov starih nad 14 let ni znalo ne pisati niti čitati; 29.487 potnikov je imelo po 30 ali več dolarjev, 120.119 pa manj nego po 30; 2034 osebam niso dovolili se izkrcati in so jih vrnili. Med naseljenci je bilo 18 duhovnov, 259 učiteljev, 29 zdravnikov, 51 slikarjev, 35 gledaliških igralcev, 12 časnikarjev in 10 odvetnikov. Rokodelcev je došlo 32.296 moških in 2566 žensk, med temi 803 sivilj.

Narodno gospodarstvo.

Kuhan ječmen je izvrstna krma za krave in konje, katerim se zapira. On spravi opravila želodca brez drugega zdravila zopet v red. Zraven tega je tudi prav tečna krma za konje ter bi se moral pomešati z rezanico in vodo, v kateri se je kuhal. — Skušnja tudi uči, da krave, katerim se daje kuhanega ječmena, pomešanega s pšeničnimi plevami ali rezanico, bolj molžejo, kot pri katerikoli drugi krmi. Za krave se mora pa ječmen kuhati z večjo množino vode kot za konje. Enako je kuhan ječmen tudi za kokoši izvrstna in prav tečna hrana.

Krompir ohraniš za jed zdrav in okusen do novine, ako ga deneš v košaro in jo vtakneš za nekaj minut v kotel z vrelo vodo. Ta krompir ne vzkali, ne sočni in ne uvene ter ostane do poletja okusen.

Varujte pajke. — Navadni ljudje smatrajo pajke za škodljive živali in jih pridno pokončavajo. Kdor pa pajke bolje opazuje, se je že prepričal, da so na polji in v gozdu jako koristne živali. Pajki polové v svoje mreže neštevilo škodljivih mrčesov, posebno listnih uši.

Loterijske številke.

5. februarja:				
Prag	74	17	41	43 49
Lvov	79	14	10	86 31
8. februarja:				
Dunaj	35	12	2	63 37
Gradec	8	89	73	82 34
12. februarja:				
Brno	46	42	34	88 36
14. februarja:				
Trst	33	40	56	31 50

Tržne cene.

Kava:	Santos	gld. 144—	do 152—	
	Sandomingo	164—	" —	
	Java	168—	" —	
	Ceylon	185—	" —	
	Moka	192—	" —	
Sladkor		34.35	" —	
Speh		56—	" 64—	
Petrolj	v sodu	20.25	" —	
	v zaboju	6.40	" —	
Maslo	surovo	72—	" —	
	kuhano	86—	" —	
Moka: (Majdičeva):				
št. 0	gld. 13.20,	št. 1	gld. 12.80,	
" 3	" 12,	" 4	" 11.50,	
	št. 6	gld. 10.60,	št. 7	gld. —
Ogerska:				
št. 0	gld. 13.50,	št. 1	gld. 13.—,	
" 3	" 11.70,	" 4	" 11.20,	
	št. 6	gld. 9.90,	št. 7	gld. 8.50
Otrobi	debele	gld. 4.70	do —	
	drobne	4.50	" —	
Turšica	navadna	6—	" 7—	
Oves		6.75	" 7.50	

OGLAS!

19, 5-5 S.

P. n. gg. trtorejem priporoča podpisanece po ugodnih cenah ameriške divje sadike

Riparia - Solonis - Rupestris

za cepljenje, katerih se ne prejme trtna uš; kakor tudi druge kakovosti sadik francoskega izvira. Gg. pride-
lovalcem senú pa priporoča semenje za umetne se-
nožeti, katero sčasom dá bogati in trajni pridelek.

Iv. Jož. Strehel,

veleposestnik

3, 5-3 P. v Semeniški ulici v Gorici.

Želodečne kapljice

lekarničarja C. Brady

(Marijacejske želodečne kapljice)

pripravljene 4, 32—10

v lekarni angelja varuha

G. Brady-a v Kroměřížu (Moravsko)

staro, priznано in znano zdravilno sredstvo ugodnega in okrepčujočega delovanja za želodec in prebavljanje.

Želodečne kapljice

lekarničarja C. Brady-a

(MARIJACEJSKE KAPLJICE)

so zavite v posebno škatljo ter pre-

videne s sliko Marijacejske Matere

Božje (kot zaščitno znamko). Pod to

znamko mora se nahajati sledeči

podpis *C. Brady*.

Vsebina kapljic je napovedana.

1 steklenica stane 40 kr.,

dvojnata 70 kr.

Opozarjam odjemnike naj ne kupijo ponarejene želodečne kapljice. Pri kupovanju paziti je na zgornjo zaščitno znamko s podpisom C. Brady ter zavrniti vse ostale tvarine, kot ponarejene, katere nimajo zgornjo zaščitno znamko ter podpis C. Brady.

Prave želodečne kapljice so na prodaj v Gorici v lekarnah: Cristofolletti, Pontoni, Girionelli, Kürner in Gliubich. — V Sežani v lekarni Ritschel.

Št. 450.

Razglas.

Cena viržink ponižana.

Po razglasu vis. c. kr. finančnega ministerstva z dne Dunaj 24. p. m., št. 1735 zniža se od danes nadalje cena smodke pod črko D. št. 9 splošnega cenika, poznanih pod imenom «viržinke fine črka G.» od 5 gld. 05 kr. do 4 gld. 60 kr. po sto za prodajalec tobaka in od 5½ do 5 kr. za posamezne smodke pri prodajanji na drobno.

Gorica, dne 15. februarja 1896.

G. kr. finančni svetovalec in voditelj okrajnega urada:

Dr. Premuda.

Prodaja

STEINFELDSKO PIVO,

vino in žganje

M. Brass, v Gorici na Kornu

(v bivši Reichovi hiši).

Gostilničar Ivan Lisjak

pri „Rajhu“ št. 5. na Kornu, priporoča svojo gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran kraški, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe iz-
vrstne za prenočišče, prostorni hlevi za živino.
Cene primerne.

Fotograf A. Jerkič

na Travniku

priporoča svoj fotografski
zavod zavednim Slovincem na
Goriškem.

IVAN DEKLEVA

veletržec z vinom,

ima v svojih zalozah vseh
vrst domačih in istrskih vin.
Cene zmerne.

Pek Karol Drašček

priporoča

pekarijo v Riva Corno 4
in podružno prodajalnico kruha
v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-voščene sveče
kg po gld. 2.45. Za pristnost jamči s 1000 kron.
Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga
kadil za cerkve po gld. 1.20, 1 gld., ter 50 kr. kg.
Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovca z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

priporoča v sodčih od 56 litrov naprej
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,
briskih in istrskih vinogradov. — Cene zmerne,
postrežba točna.
Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 23

priporoča

svojo trgovino raznih jedilnih
potrebščin. Postrežba točna.

Gostilničar Ivan Reja

priporoča svojo gostilno „pri

golobu“ za vojašnico št. 7.

Vino belo in črno prve vrste.

Kuhinja dobra. Cene zmerne.

Usnjar Franc Bensa

v Ozki ulici 8

priporoča vsakovrstno usnje,
podplate, kopita, orodje in druge
potrebščine za čevljarje.

Anton Koren

Gosposka ulica 4

priporoča razno lončarsko, porecelansko in stekleno
blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Waňek

na Goriščeku

priporoča svojo zalogo goriškega piva.

Andrej Čermelj

na Kornu

priporoča svojo zalogo razno-
vrstnega jedilnega blaga. —
Postrežba vesna.

Klobučar Anton Fon

v Semeniški ulici

priporoča svojo bogato zalogo
klobukov in kap ter gostilnico
preskrbljeno z izborni vini.

Andrej Jakil

Tovarnar kož v Rupl

p. Miren.

Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Papirnica Antona Jeretiča

v Semeniški ulici in za veliko vojašnico
priporoča vse izdelke, ki spadajo v šolsko in
pisarniško stroko, kakor peresa, svinč-
nike, papir, knjižice itd.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa
št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev
itd. v nunki ulici št. 16. — Popravilnica koles
in izdelovalnica žičnih blazin v nunki ulici št. 14.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem

steklenic,

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za stekle-
nice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ven-
tili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od
najmanjšega do največjega obsega.

Ceniki na zahtevo brezplačno.

